

Sväljningsröntgen med logoped bedömningsunderlag

Röntgen HSV

Hitta i dokumentet

[Allmänt](#)
[Utförande](#)
[Bedömning](#)

[Diktat](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Allmänt

Undersökningen kartlägger sväljningsakten men den utesluter inte morfologiska förändringar. I den mån även en morfologisk bedömning krävs, ska sedvanlig hypofarynx/esofagusundersökning göras vid annat tillfälle. Undersökningen görs alltid tillsammans med logoped.

Utförande

Undersökningen görs sittande i sidoprojektion. Såväl tungan som hela halsen ska vara med på bild. Fyra olika kontrastkonsistenser sväljs, tunnflytande och tjockflytande kontrast, kontrast blandad med kolsyra samt kontrastbeklätt kex. I normalfallet tas ingen frontalprojektion.

Bedömning

Tre frågor ska besvaras.

1. Penetration = felsväljning till luftvägarna. Tre olika grader.
 - a) Subepiglottisk (kontrast ses under epiglottis)
 - b) Supraglottisk, alltså ner till stämbanden
 - c) Trakea
2. Retention = kvarvarande kontrast i vallecula eller sinus piriformis efter sväljning.
3. Dissociation = utebliven synkronisering mellan den orala och den faryngeala fasen av sväljningsakten. Rent praktiskt mäts detta som tiden mellan att bolus front passerar gombågarna (angulus mandibulae på sidobilden) och larynxhöjningen (os hyoideum förs framåt). Om den tiden överskrider 0,5 sekunder föreligger dissociation.

Under den orala fasen, alltså när kontrasten är i munnen, kan man också bedöma om sväljningsinitieringen är fördröjd, vilket dock inte finns några exakta mått på. Man kan också ange om det finns något bakre läckage, dvs. om kontrast rinner ner om vallecula innan sväljningen påbörjats.

Diktat

Överskrift: Sväljningsundersökning med logoped. Diktatet bör besvara ovan nämnda tre frågor, nämligen penetration, retention och dissociation. Logopedens anteckningar finns att läsa i VAS.

Uppdaterat från föregående version

2023-05-17: Årlig uppdatering utan ändring.

2020-02-14: Lagt till: Kontrast bladad med kolsyra. Logopedanteckning i VAS.

2017-11-09: Ändrat kontrastkonsistenser till tunn-tjockflytande kontrast samt kontrastbeklätt
kex. Tagit bort avsnitt ang. krikofaryngeus samt att anteckning från logoped finns i VAS.
Första version.